

Abstract

Dospívající zažívají změny, nepohodlí a zvýšené riziko psychopatologie (Vicente et al., 2012), což doposud není dostatečně řešeno z hlediska vulnerability/rizika. Na významu nabývá vícerozměrná perspektiva zdraví, která zohledňuje ochranné faktory a faktory rozvojové příležitosti (Steinberg, 2014). Subjektivní well-being (SWB) zaujal pozici multidimenzionálního hodnocení zdraví (Suldo & Shaffer, 2008) a konstrukt životní spokojenosti (ŽS) (Diener et al., 1985) jako nejstabilnější měřítko SWB tím, že představuje globální úsudek dospívajících o jejich životě a dosažení jejich aspirací, hodnot a zájmů ovlivněných kulturou (Eid & Diener, 2004; Maddux, 2018; Seligman, 2011) mimo jejich nepohody či symptomů. **Cíle:** Posoudit vztah mezi ŽS, kvalitou triadických interakcí (KTI) a charakteristikami duševního zdraví (DZ) (rizikové a ochranné) u dvou skupin chilských adolescentů. **Metoda:** studie případů a kontrol (případ: 30 triád s adolescenty, s duševní péčí, a kontrola: 15 triád s adolescenty, bez duševní péčí), neexperimentální, průřezová s korelační analýzou. Bylo použito sebeposuzovací měření a pozorovací metodika (Škála spokojenosti se životem upravená pro děti, Rodinný APGAR, Inventář rodičovské aliance, Škála hodnocení vztahů, Dotazník silných stránek a obtíží, Millonův klinický inventář pro dospívající, KIDSCREEN-52, Průzkum přidružených proměnných a Lausannská trilogie hra, LTP). **Výsledky:** V případové skupině adolescenti sami uváděli významně nižší ŽS a nižší vnímání ochranných faktorů DZ, vyšší úroveň internalizujících a externalizujících problémů a v průměru každý adolescent uváděl více vyjádřených obav, klinických syndromů a osobnostních prototypů. Významně nižší byla pozorovaná KTI, struktura a dynamika triády a rodičovské aliance. Zatím co účast triády a angažovanost adolescentů byly v obou skupinách podobné. Sebehodnocení obou rodičů o rodičovské alianci se významně lišilo v každé

Adolescent Life Satisfaction and Its Relationship with Triadic Family Interactions and Mental Health

případové triádě. Rodičovské aliance a partnerské vztahy matky z případové skupiny hodnotily méně uspokojivě než matky z kontrolní skupiny. Vztah mezi APGARem dospívajícího a jeho otcem byl opačný v obou skupinách. ŽS adolescentů případové skupiny negativně korelovala s vrstevnickými a emočními problémy a v obou skupinách s depresivním afektem a osobnostními rysy v polarita bolesti a závislosti. V obou skupinách byla pozitivní korelace mezi ŽS a adolescentním APGARem a ochrannými faktory DZ, jako je fyzická a psychická pohoda, vztahy v rodině, ve škole atd. Ve skupině případů ŽS pozitivně korelovala se schopností triády spoluprvát a soustředit se na úkol (LTP). Skupinová proměnná přispěla k varianci ŽS 9,8 % a vícerozměrný model realizovaný s APGARem dospívajícího, otce, matky a skupiny přispělo 52 %, i když matčin APGAR nebyl významný. Diskuse: Vyhodnocení ŽS v kontextu triadických interakcí, s metodikou pozorování LTP, ve střední adolescenci a designem případ-kontrola řadí tuto studii mezi průkopnické. Diskuse: Vyhodnocení LS v kontextu triadických interakcí, s metodikou pozorování LTP ve střední adolescenci a designem případ-kontrola řadí tuto studii mezi průkopnické. Navrhuje se studii zopakovat a obohatit její omezení, především velikostí vzorku. Kromě toho by měly být zváženy výsledky týkající se inverzního vztahu mezi otcovským vnímáním rodiny, rodičovské aliance a partnerských vztahů a ŽS adolescenta. Vše výše uvedené umožní posílit závěry a nasměrovat preventivní a intervenční strategie v rámci veřejné politiky v oblasti DZ.

Klíčová slova: subjektivní well-being, životní spokojenost, adolescence, triadické interakce, společné rodičovství.